

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-655-3-34>

**MODERN ASPECTS OF THE BIOLOGY OF INDIVIDUAL HUMAN
DEVELOPMENTAL IN THE FORMATION OF PROFESSIONAL
COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL
THERAPY AND REHABILITATION**

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ БІОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

Panchuk O. V.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Teacher at the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Панчук О. В.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Kostylov O. V.

*Candidate of Biological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor
at the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Костильов О. В.

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Одним з актуальних питань вищої медичної освіти є забезпечення якісної підготовки фахівців з фізичної терапії та реабілітації, потреба в яких постійно збільшується. За їх підготовки на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти передбачається оволодіння студентами комплексом дисциплін медико-біологічного спрямування. При цьому ряд дослідників [1; 2; 3] підкреслюють важливість актуалізації підготовки фахівців з фізичної терапії та реабілітації шляхом посилення фундаментальної складової з природничо-наукових дисциплін, зокрема

з «медичної біології». Це пов'язане серед іншого з тим, що недостатня увага до висвітлення актуальних питань біології індивідуального розвитку, зокрема з основ ембріонального та постембріонального розвитку людини, може призводити до поверхневого формування професійних компетенцій в майбутніх медичних працівників та послаблення інтеграції природничої підготовки та професійно-орієнтованої. Ґрунтовне усвідомлення тих закономірностей онтогенезу, що вивчаються в курсі медичної біології, сприяє розвитку в майбутніх фахівців з фізичної терапії та реабілітації комплексного бачення організму людини як складної біологічної системи і передбачає урахування ними цього при плануванні та наданні медичної допомоги пацієнтам. Адже онтогенез людини включає складний комплекс змін, що визначають індивідуальні можливості адаптації конкретного організму до умов оточуючого середовища та регенераційний потенціал пацієнта. Знання з біологічних основ та особливостей розвитку організму на ембріональному та постембріональному періодах розвитку, видів та шляхів регенерації тканин забезпечують розуміння сьгоднішніми студентами фундаментальних закономірностей життєдіяльності людини та відновлення складових її організму упродовж життя. Такі знання допомагають також фахівцеві адекватно оцінювати функціональний стан пацієнтів і прогнозувати ефективність реабілітаційних втручань в ході виконання професійних обов'язків.

Засвоєння ключових питань, що характеризують конкретні етапи індивідуального розвитку людини, з якими студенти знайомляться при вивченні медичної біології, дозволяє здобувачам вищої медичної освіти адекватно інтерпретувати функціональний стан пацієнтів різних вікових груп, розуміти причини та механізми порушень в них рухових функцій, обґрунтовано добирати методи фізичної терапії та прогнозувати результати реабілітаційних заходів. Таким чином, забезпечується взаємопоєднання теорії і практики, а також розвитку критичного мислення в особистості у ході підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Вивчення медичної біології майбутніми фахівцями з фізичної терапії та реабілітації охоплює актуальний навчальний матеріал, корисний для формування професійної компетентності в особистості. Зокрема, це стосується таких її рис як, наприклад, вміння аналізувати та порівнювати, вдаватися до самоаналізу та самокорекції, ефективно взаємодіяти, прогнозувати результат лікування та реабілітації пацієнтів. У зв'язку зі швидкими змінами в демографічному профілі населення у світі, гострою потребою у підвищенні якості життя та функціональних можливостей людей різних вікових груп

актуалізується питання про інтеграцію підходів до реабілітації пацієнтів в людиноцентричні моделі медичної допомоги [4].

Отже, включення навчального матеріалу з біології індивідуального розвитку у зміст природничо-наукових та фахових дисциплін має сприяти підвищенню мотивації студентів до навчання, усвідомленню ними соціальної значущості професії та підготовці до роботи з пацієнтами різних вікових груп.

Література:

1. Корчинський В., Пономаренко Н. Сучасні принципи підготовки фізичних терапевтів. *Sworld-Us Conference Proceedings, 1(usc31-00)*. 2025. P. 102–107. <https://doi.org/10.30888/2709-2267.2025-31-00-010>

2. Романенко О. В., Гурняк О. М., Кравчук М. Г. Біологія в структурі підготовки бакалаврів фізичної терапії, ерготерапії. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4. С. 32–43. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.5>.

3. Панчук О. В., Костильов О. В., Романенко О. В. Оволодіння знаннями про біологічні основи життєдіяльності людини як складова підготовки майбутнього фахівця з фізичної терапії. Trends and areas of healthcare development in the EU and Ukraine (December 25–26, 2024. Riga, the Republic of Latvia): International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 142–145. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-514-3-37>

4. Rehabilitation 2030: A call for action : report of the meeting (Executive Board Meeting Room, WHO Headquarters, 6–7 February 2017). 1st ed. World Health Organization, 2021. URL: https://www.who.int/docs/default-source/documents/health-topics/rehabilitation/call-for-action/rehab2030meetingreport_plain_text_version.pdf